

Kulturdepartementet

Minnesteckningar från sakråd med det civila samhället om delbetänkandet Rätt mottagare – Demokrativillkor och integritet, den 1 oktober 2021

Bakgrund

Den 1 oktober 2021 bjöd Kulturdepartementet in representanter från det civila samhället till ett sakråd för att inhämta synpunkter på delbetänkandet Rätt mottagare – Demokrativillkor och integritet (SOU 2021:66). Sakrådet leddes av statssekreterare Emma Rung.

Inledning

Statssekreterare Emma Rung inledde sakrådet med att hälsa alla välkomna. Därefter ombads deltagarna lämna synpunkter utifrån de två frågor som fanns med i inbjudan:

- Vilka konsekvenser får bedömningarna och förslagen i delbetänkandet för er verksamhet?
- Ser ni behov av stöd från statliga myndigheter om förslagen och bedömningarna i delbetänkandet blir verklighet?

Synpunkter

Insamling av personuppgifter

Flera organisationer välkomnade utredningens ambition att stärka skyddet vid personuppgiftsbehandling. Det uttrycktes en oro kring att en ökad statlig insamling av personuppgifter kan påverka engagemanget i civilsamhället negativt eftersom det kan höja tröskeln för att engagera sig i en organisation och kräva att organisationerna ägnar sig allt mer åt internkontroll. Flera

organisationer framhöll vikten av proportionalitet och att insamling av personuppgifter måste göras i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR).

Revisorsgranskning

Flera deltagande organisationer i sakrådet ställde sig positiva till revisorsgranskning och att personuppgiftshanteringen inte ska hanteras av bidragsgivande myndigheter. Det kräver dock att myndigheter har förtroende för revisorernas granskning. En oro som uttrycktes är huruvida revisorer kommer vilja ta sig an den här typen av uppdrag.

Ökad administration

Genomgående under sakrådet lyftes en oro för ökad administration. Flera deltagande organisationer poängterade att omfattningen av administrationen bl.a. är beroende av hur begreppet ”företrädare” definieras i tolkningen av demokrativillkoret.

En organisation uppmärksammade att delbetänkandets förslag om revisorsgranskning ställer krav på centrala medlemsregister vilket innebär ökad administration och kostnader för de organisationer som inte har det. Organisationen framhöll att det finns ideologiska skäl till att inte ha centrala medlemsregister med hänvisning till att riksorganisationer inte ska blir överställda lokala organisationer.

Ökad kontroll

Det uttrycktes en oro kring den ökade kontrollen av civilsamhället och ett ifrågasättande av hur mycket staten kan kontrollera. Vissa menade på att den ökade kontrollen är ett uttryck för en ökad misstro från det offentliga gentemot civilsamhället. Samtidigt lyfte några organisationer att civilsamhället måste acceptera ett visst mått av kontroll. Genomgående nämndes att demokrativillkoret måste vara tydligt och tillämpas enhetligt.

Behov av stöd

I frågan om stöd från staten menade flera att statsbidragen måste ta höjd för revisorskostnader och ökade administrativa kostnader. Vidare framhölls att om en stödfunktion vid en myndighet ska inrättas är det viktigt att denna har god kompetens både om sakfrågan och civilsamhället med dess heterogenitet och mångfald.

Avslutning

Emma Rung avslutade med att sammanfatta sakrådets diskussioner och tackade för synpunkter och deltagande. Hon meddelade också att synpunkterna från sakrådet kommer att tas med i det fortsatta arbetet med utredningens förslag.

Deltagande organisationer

Folkbildningsrådet

Folkets Hus & Parker

Forum – idéburna organisationer med social inriktning

Hela Sverige ska leva

Ideell kulturallians

Islamiska Samarbetsrådet

LSU – Sveriges Ungdomsorganisationer

RFSL - Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter

Riksidrottsförbundet

SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige

Studieförbunden i samverkan

Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset

Sveriges Kommuner och Regioner

Sveriges Kristna Råd